

Het Amnesty rapport: Wat niet verborgen kon blijven...

Een rapport van mensenrechtenorganisatie Amnesty International over de situatie van Venezolaanse vluchtelingen in Aruba heeft nogal wat belangstelling gekregen en bepaald niet in positieve zin voor ons eiland. In het rapport komt de organisatie tot verschillende aanbevelingen om de situatie voor de vluchtelingen in Aruba te verbeteren, specifiek waar het gaat om de incorrecte en onacceptabele behandeling waarvoor volgens hen de Arubaanse regering verantwoordelijk is. Het is belangrijk in deze kwestie objectief te blijven want niet alles wat naar voren is gebracht komt met de werkelijkheid overeen. Diezelfde objectiviteit verplicht ons wel de zaken onder ogen te zien die de regering niet goed aanpakt en die inderdaad moeten worden verbeterd.

In de eerste plaats de groep vluchtelingen. Wie zijn die vluchtelingen? Degene die ons territorium bereikt en bij eerste gelegenheid zich vervoegt bij de geëigende autoriteiten om hun verzoek van de vluchtelingenstatus bekend te maken. Is dat het geval voor het merendeel van de 17.000 Venezolaanse migranten die zonder geldig verblijf zich op ons grondgebied bevinden? Nee, het overgrote deel is via de luchthaven binnen gekomen als toerist en is nooit meer vertrokken. Die kunnen, soms jaren later, niet meer de vluchtelingenstatus claimen. Daar directe vluchten en bootreizen sinds 2018 tussen Venezuela en Aruba niet meer mogelijk zijn, had degene die via een ander land Aruba is binnengekomen zich in dat andere land als vluchteling moeten melden.

De minderheid die Aruba is binnengekomen via de zee is gedeeltelijk onmiddellijk aangehouden, anderen zijn gevlucht bij aankomst en hebben een schuilplaats weten te vinden op het eiland. Het zijn uitsluitend de personen die zijn aangehouden bij binnenkomst en meteen hun wens de vluchtelingenstatus te verzoeken kenbaar maken die hiervoor in aanmerking komen. Men kan niet wachten tot men een keer tegen de lamp loopt bij een of andere controle om dat recht op erkenning als vluchteling op te eisen. In deze zin is hetgeen Amnesty naar voren brengt overdreven, de groep vluchtelingen betreft niet het merendeel van die 17.000 Venezolanen zonder geldig verblijf. Ook wekt de publicatie de indruk dat er een detentiecentrum bestaat voor vluchtelingen. Dat is niet het geval, er is een detentiecentrum voor uit te wijzen personen waar de aangehouden personen terecht komen. Het overgrote deel van de migranten woont 'ergens' op het eiland, waar onze eigen mensen 'fantastisch werk' hebben gemaakt van het onzichtbaar helpen maken van de niet legale buitenlander. We kennen geen situatie zoals in andere landen in de regio waar de Venezolaanse migranten praktisch op straat bivakkeren.

Ook klaagt de organisatie over het feit dat de overheid niet ervoor zorgt dat de aangehouden migrant asiel kan aanvragen gedurende hun detentie. Dat is een internationaal recht dat gewoon gerespecteerd moet worden. Het is aan de regering om aan te geven wat hiervan waar is. Een andere klacht betreft de behandeling die kinderen onder de migranten krijgen. Hier gelden speciale rechten waarbij

de overheid onder meer verplicht is ervoor te zorgen dat de kinderen onderwijs kunnen volgen, zolang zij binnen ons grondgebied verblijven. Dit is geen nieuw thema, in het verleden zijn hierover ook problemen geweest om sommigen in de onderwijssector ervan te overtuigen dat de overheid zelfs toegang tot het onderwijs kan vorderen als scholen niet wensen mee te werken aan het plaatsen van kinderen zonder verblijfspapieren. Ook geldt dat wanneer er geen acceptabele condities aanwezig zijn waar de ouders zich bevinden, dat dan de bevoegde autoriteit (de Voogdijraad) de eigen verantwoordelijkheid moet nemen en zorgen voor adequate accommodatie voor en toezicht op die kinderen.

Het moet ook gezegd zijn dat de regering deze negatieve beeldvorming in de internationale pers al veel langer had kunnen zien aankomen. Wat nu gebeurt zijn de wrange vruchten van een beleid dat verborgen wordt gehouden voor de gemeenschap, waarbij niet geprobeerd wordt om zaken zoveel mogelijk open en duidelijk aan te pakken. Hierbij moet dan ook worden gedaan wat het internationale recht van ons eist, maar anderzijds moet ook duidelijk worden gemaakt wat we nodig hebben om deze groep te helpen. Een van de maatregelen van de overheid was de hele zaak uitbesteden aan niet-lokale organisaties, die zich weinig genegen voelen enige openheid naar de gemeenschap toe te betrachten. Nu blijkt dat dit niet heeft geholpen want de overheid is er toch in geslaagd om niet te voldoen aan bepaalde voorwaarden die absoluut noodzakelijk zijn bij de opvang van deze groep. Bij herhaalde gelegen-

heid is door dit medium gewezen op het belang van het hanteren van meer transparantie in de aanpak voor deze groep. Onze kritiek was en blijft dat de regering, met name via de minister belast met arbeid en integratie, een 'de facto' algemene amnestie aan het promoten is, zonder dat dit met name zo genoemd wordt en zonder dat het parlement van Aruba hierbij wordt betrokken en zonder dat dus de geëigende weg wordt bewandeld, namelijk die van het zorgdragen voor de wetgeving die hiervoor noodzakelijk is. Kennelijk heeft niemand in het parlement, noch aan regeringszijde noch bij de oppositie, zin om zich hierin te verdiepen. Nu ligt de zaak toch op straat en is het duidelijk geworden dat men toch enige verantwoordelijkheid zal moeten nemen.

We kunnen begrijpen dat de regering vreest dat als men zaken 'by the book' uitvoert zoals Amnesty voorstelt, dat dan Aruba wordt tentoongesteld als het ideale paradijs voor vluchtelingen en dat daarmee we alleen nog maar grotere problemen voor de kiezen krijgen in de nabije toekomst. Dat lijkt, zeker gezien de huidige situatie in Venezuela, die kan uitmonden in een migratiegolf van mensen die een beter leven gaan zoeken in de regio, een reële mogelijkheid. We kunnen ons niet verschuilen voor dit probleem maar het moet ook duidelijk zijn dat Aruba geen programma voor de opvang van vluchtelingen kan plannen en uitvoeren. Degene die dat van ons eist zou de middelen moeten verschaffen om dat mogelijk te maken. Het is nu meer dan ooit ook noodzakelijk de grenzen met Venezuela dicht te houden, voor onbepaalde tijd.

mr. Jurima A.R. Bryson beëdigd als de eerste Ombudsman van Aruba

Deze week werd in het Parlement van Aruba de persoon beëdigd die verantwoordelijk zal zijn voor de nieuwe functie van Ombudsman, ook wel Defensor di Pueblo genoemd. Deze onafhankelijke en onpartijdige instantie zal klachten behandelen over het functioneren van vrijwel alle overheidsorganisaties, departementen en/of stichtingen.

Parlementsvoorzitter Raymond Kamperveen begon de beëdiging met de mededeling dat, in overeenstemming met artikel 5 van de Ombudswet, het Parlement van Aruba het orgaan is dat de Defensor di Pueblo voor Aruba benoemt.

In een openbare vergadering op 8 juli 2024 heeft het Parlement van Aruba besloten om Mr. Jurima A.R. Bryson te benoemen voor de genoemde functie van Defensor di Pueblo van Aruba, oftewel Ombudsman. Naar aanleiding hiervan werd hij beëdigd in het parlement voordat hij zijn functie zou gaan vervullen. Na zijn beëdiging feliciteerden de fractieleiders van de verschillende politieke partijen Bryson en benadrukten zij het belang van deze functie, die Bryson vanaf gisteren zelf is gaan uitoefenen.

Daarna kreeg de pers de gelegenheid om Bryson te interviewen, waarbij hij aangaf dat de felicitaties niet alleen op zijn persoon gericht waren, maar ook op het Arubaanse volk, dat na zoveel jaren eindelijk heeft bereikt dat dit een realiteit is geworden.

"Het is een felicitatie voor Aruba, omdat het instituut van de Ombudsman er is gekomen, is ingesteld en is benoemd, maar nu begint het werk. Nu gaan we aan de slag met de taken die we moeten uitvoeren om de normen van behoorlijk bestuur te implementeren, de regels voor de benoeming van de Kinderombudsman op te stellen, personeel aan te nemen, en alles te doen wat mogelijk is om het instituut goed op gang te brengen," verzekerde hij. Dit zijn de taken op korte termijn, waarbij nog geen exacte datum gegeven kan worden over wanneer het instituut zijn deuren voor het publiek zal openen. "Maar ik verbind mij ertoe om onvermoeibaar te werken, zodat we zo snel mogelijk in de startfase

kunnen zijn. Het hangt echter niet allemaal van mij af. Er zijn stappen te nemen, zaken te regelen voordat dit instituut zijn deuren kan openen. Dat betekent dat we alle juiste stappen moeten doorlopen om zover te komen."

Om een Kinderombudsman te benoemen, legde Bryson uit dat de wet voorschrijft dat een nominatie zal plaatsvinden en dat het Parlement van Aruba vervolgens de benoeming zal doen, net zoals dat bij Bryson het geval was.

Eveneens informeerde hij dat het Ombudsmaninstituut nog geen klachten kan aannemen, omdat het hier niet gaat om de voortzetting van een bestaand instituut. Dit betekent dat ze vanaf nul beginnen.

"Natuurlijk hebben we de steun van de Ombudsman in het Koninkrijk der Nederlanden, die al heeft aangegeven ons te zullen steunen en ons alle adviezen en informatie te geven die zij door de jaren heen hebben verzameld, zodat wij kunnen profiteren van hun ervaring. We behoren tot dezelfde landen binnen het Koninkrijk, en we hebben vergelijkbare problemen, uitdagingen, en zaken die we moeten oplossen. Dat betekent dat ik geen specifieke tijd wil noemen, en ik kan ook niet garanderen dat dit alles klaar zal zijn vóór het einde van dit jaar."

Toch verzekerde hij dat ze hun tijd, inspanning en toewijding zullen investeren om zo snel mogelijk te beginnen.